

KIRAZ YETİŞTİRİCİLİĞİ

DÖLLENME

Döllenme kiraz yetiştiriciliğinin en önemli konusudur. Dünyada mevcut 1500 kiraz çeşidinin birkaçı dışında hepsi mutlak kendine kısırdır, yani kendini dölleyemez Dolayısıyla tek çeşitten kurulmuş kiraz bahçelerinden meyve alınmaz veya nadir olarak %1-2 alınabilir. Halbuki ekonomik bir kiraz yetiştiriciliği için 100 çiçeğin en az 25 - 40 tanesi meyveye dönüşmelidir.

Kiraz bahçesi kurulurken verim alınabilmesi için kesinlikle tek çeşit kullanılmamalıdır.

Bunun içinde bahçe kurulurken birbirini iyi dölleyen çeşitler kullanılmalıdır. Kullanılacak çeşitlerin çiçeklenme zamanları birbirine uymalı, birbirini dölleyecek çeşitler arasında 2 sıradan fazla uzaklık olmamalıdır. Türkiye'de yetiştiriciliği tavsiye edilen 24 kiraz çeşidinin en iyi dölleyicileri belirlenmiştir. Örneğin: Yetiştiricilerimizin **Napolyon dedikleri 0900 Ziraat çeşidinin en iyi dölleyicileri** Lambert, Stark's Gold (sarı kiraz) Metron Late ve Bigarreau gaucher çeşitleridir.

Karabodur çeşidinin dölleyicileri Van, Metron late, Bigareau gaucher, Edirne, Metron Bigareau çeşitleridir.

Kirazlarda döllenme , hasat ve pazarlama kolaylıkları için bahçede erkenden geç'e olacak şekilde en az 4-5 çeşit, en iyisi 7-8 çeşit kullanılmalıdır. Örneğin aşağıdaki uygun bir kiraz bahçesi düzenidir.

Vista	: X X X X X X X X X X
Metron premier	: X X X X X X X X X X
Noir de Guben	: X X X X X X X X X X
Van	: X X X X X X X X X X
Bigarreau gaucher	: X X X X X X X X X X
Metron Mervel	: X X X X X X X X X X
0900 Ziraat	: X X X X X X X X X X

EKOLOJİK İSTEKLERİ

İKLİM

İklim faktörlerinden en önemlisi sıcaklık olup, kirazlar çok yüksek ve çok düşük sıcaklıklara dayanamazlar. Kirazlar yazları serin geçen yerlerden hoşlanırlar. Kiraz ve vişnelerin odunları düşük sıcaklıklara dayandığı halde, açmış çiçekler -2 °C 'de donar.

Çiçeklenmeye yakın dönemde ki yağışlar, döllenmeye engel olduğundan ve

olgunlaşmaya yakın dönemdeki yağışlarda meyve çatlaması yaptığından zararlıdırlar.

İyi bir ürün almak için, kiraz ve vişneler yeterince üşümelidir. Bu ihtiyacı giderilemeyince tomurcuk silkmeye yapar ve düzensiz çiçeklenir.

İklim olaylarında diğeri de yağışın yıl içinde düzenli dağılımıdır. Düzenli olmak kaydı ile yıllık yağış miktarı 600 mm olan yerlerde sulamadan kiraz yetiştiriciliği yapılabilir.

TOPRAK İSTEKLERİ

Kiraz toprak isteği yönünden seçicidir. İyi drene edilmiş, derin, verimli, havalandırmaya uygun, organik madde yönünden zengin ve yaz ayları süresince sulanabilen topraklar, kiraz yetiştiriciliğine çok uygundur. Taban suyunun yüksek olduğu yerlerde, kökler yüzeyde kalır ve zayıf olur. Bu gibi ağaçlar, kuraklıktan ve kış soğuklarından daha fazla etkilenirler. Çok kurak, kumlu, çakıllı ve fazla kireçli topraklar, kiraz için uygun değildir. Böyle topraklarda meyve küçük kalır, meyve dalları seyrek olur, meyvenin yenen kısmı (meyve eti) azalır. Ağır topraklarda, kökler havalanmaz ağaç zayıf gelişir, meyve dalları seyrek olur ve zamklanma olur.

YER VE YÖNEY

Kiraz yer ve yöney seçiminde hassastırlar. Donlardan ari ve kuzey rüzgarlarına açık olmayan yerler kiraz yetiştiriciliği için uygundur. Kirazlar rakımı yüksek yerleri isterler. Yüksek yerlerde hem doğal drenaj durumu bulunmakta, iyi bir hava akımı, olmakta, ilkbahar geç donları riski azalmakta hem de mantari hastalıkların yayılma riski azalmaktadır. Kış donlarını olduğu yerlerde hakim rüzgarlardan korunmuş meyilli yerlerin seçilmesi gerekir. Güneye meyilli yerler ilkbaharda tomurcuk gelişimini hızlandırırken, kuzeye meyilli yerler geciktirir.

FİDAN DİKİMİ

Fidan dikimi, kışın ılıman geçen yerlerde sonbaharda, kış şartları sert geçen yerlerde ilkbaharda yapılması uygundur.

Fidan dikiminde dikkat edilecek hususlar ise şunlardır :

1- Fidan çukurlarının, dikimden belirli bir süre önce açılması tavsiye edilir. 40-50 cm derinlik ve 40-50 cm genişlikte açılması, dikim esnasında aşı noktasının, toprak yüzeyinin 4-5 parmak yukarıda kalmasına dikkat edilmesi önerilir.

2- Dikilecek fidanların; söküm esnasında ezilen, yaralanan, kopan köklerin sağlam noktasından budanması yapılmalıdır.

3- Dikimleri genellikle tercih edilen tek yıllık ve çubuk şeklindeki fidanlar; Dikimden sonra; standart çeşitlerde aşı noktasından itibaren 120 cm' den, bodur çeşitlerde 70-80 cm üzerinden budanır.

4- Dikimden önce her fidan çukuruna 100 g TSP veya 100 g DAP gübresi ilave edilerek toprağa karıştırılmalıdır.

5- Dikilen fidanların toprağa uyumu ve kaynaşması için, dikim esnasında ayakla sıkıştırılması gerekir.

6- Dikimi yapılacak fidanların kök terbiyesinden sonra ilaçlı su ortamına, (100 lt suya 400g Captan + 100g Benomyl veya Carbendazim) bandırılması ve dikimleri tamamlanan fidanların % 2 bordo bulamacı ile ilaçlanması, olası hastalık riskine karşı tedbirdir. Bordo bulamacı işlemi işçiliğin kolay olması sebebiyle dikimden öncede yapılabilir.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Kiraz Yetiştiriciliği

Necdet ERYILMAZ
Ziraat Yüksek Mühendisi

No: M/10

2005